అబ్బిగాడు

ఉదయం తొమ్మిది గంటలవేళ.

అది నీలోఫర్ హాస్పిటల్లో పిల్లలవార్డు.

వార్డు ముందర కారిడార్‌లో ఆయాలూ వార్డ్ బాయ్‌లూ గుంపుగా చేరి గుస గుస లాడుకుంటున్నారు.

'ఆ పిల్లవాడిమీద పెద్ద డాక్టరు గారికి అంత శ్రద్ధ ఏమిటి ? ఆయన బంధువా ?'

'బంధువు కాదుగాని రికమెండేషన్ కేసేమో ?'

'వాడొక బిచ్చగాడిలా ఉన్నాడు చూస్తే ?'

అంతలో వార్డు డాక్టరు కళ్ల డాక్టర్ని తీసుకుని ఆ దారిన రావటం చూసి ఎక్కడి వాళ్ళక్కడ సర్దుకుని ఎవరి పనుల మీద వాళ్లు వెళ్ళిపోయారు.

కళ్ళ డాక్టరు తన పరికరాలు బల్లమీద పెట్టి స్టూలు మంచం దగ్గరగా లాక్కుని, పిల్లవాడి కళ్లను చూశాడు. ఒక్కొక్క పరికరాన్నే ఉపయోగించి చూస్తున్నాడు.

'నాకేసి చూడు'

'కళ్లు పక్కకు తిప్పిచూడు'

'ఇదేమిటో చెప్పగలవా ? కనబడుతోందా బాగా ?'

'కనబడుతోందయ్యా'

'ఇదేమిటి ?' కుర్చీని చూపించి అడిగాడు.

అదీ....అదీ....కూచునేది'

దీన్ని కుర్చీ అంటారు. దాని కాళ్లు కనబడుతున్నాయా ?

ఆఁ'

'నేను కనబడుతున్నానా ?'

'ఆఁ'

"అటుచూడు— ఆ మంచాలు- ఆ చివరి మంచంకూడా కనబడుతున్నదా ?"

'ఆఁ'

'ఇదేం రంగు ?

'నల్లగా'

డాక్టరు వరసగా రంగులన్నీ చూపించాడు.

అన్ని పేర్లు వరసగా చెప్పాడు పిల్లవాడు ఇంచుమించుగా.

'వీడికి కళ్ళకేమీ జబ్బులేదు. దృష్టి బాగుంది. అసలు ఏం జబ్బని చేర్చుకున్నారు ?' అడిగాడు కళ్ళ డాక్టరు.

డాక్టరు సుధీర్‌గారు హాస్పిటల్‌కి వస్తుంటే కారు కింద పడబోయాడట. కొద్దిగా దెబ్బలు తగిలాయి. ఆయన తీసుకొచ్చారిక్కడికి. గాయాలకు మందువేసి కట్టుకడుతున్నాం. త్వరగా తగ్గటానికి మాత్రలు ఇస్తున్నాము. కళ్ళు కూడా పరీక్ష చేయించమన్నారు. అందుకే మిమ్మల్ని పిలిచాను.'

'అలాగా కళ్ళకేమీ జబ్బులేదు. దృష్టి బాగా ఉందని కేస్ షీట్‌లో రాస్తున్నాను. వారికి ఫోనుచేసి చెప్పండి' అంటూ విష్‌చేసి వెళ్ళిపోయాడు.

వార్డు డాక్టరు లోపలికివచ్చి స్టూలు మీద కూర్చుని 'నీ పేరు?' అడిగాడు పిల్లవాడిని.

'అబ్బిగాడు'

'నావేపు చూడు'

అబ్బిగాడు కళ్లు తెరిచాడు. కనుగుడ్లు గుండ్రంగా తిరుగుతున్నాయి.

'నీవు కావాలని గుడ్లు తిప్పుతున్నావు కదూ ?' లేపి కూర్చో బెడుతూ,

"నిజం చెప్పు ? కావాలని చేస్తున్నావు కదూ ? నిన్న వార్డుబాయ్ కొట్టినట్లు చెంప మీద కొడతాను. నిజం చెప్పకపోతే' గట్టిగా చెవి పట్టుకున్నాడు.

అబ్బిగాడు ఏడుస్తూ 'నావోళ్ళందరు చెప్పినారయ్యా గుడ్లుతిప్పుతూ కళ్ళు లేని వాడినంటే జనమంతా పైసలిస్తారని' అన్నాడు.

'నీకు అమ్మా నాయనా ఉన్నారా !'

'ఏమో బాబయ్యా'

పైసలడుక్కుని ఎవరికిస్తావు ? ఎవరి దగ్గరుంటున్నావు ?

మా అవ్వకిస్తా. అది గంజి కాచిపెడితే ఇద్దరం తాగుతాం.

'ఎక్కడుంటారు ?'

'అక్కడ....రైలు కట్టకావలి గుడిసెల్లో'

సరేగాని—వార్డుబాయి చెప్పినట్టు విని దెబ్బలకు మందు రాయించుకో. డాక్టరు అబ్బిగాడి మంచం దగ్గర్నించి కదిలాడు.

అబ్బిగాడు స్టేషను కవతలి వైపుగా ఉన్న ఆంజనేయులు గుడికి పోయే దారిలో మెట్లమీద కూర్చుంటాడు. మెట్టుమెట్టుకూ బిచ్చగాళ్ల కూర్చుంటారు. గుడికి వచ్చే భక్తులు పైసలు వేస్తారు. తిరిగిపోయే భక్తులు పండ్లు ప్రసాదాలు పెడతారు. ప్రతి బిచ్చగాడి చేతిలోనూ ఒకడబ్బా ఉంటుంది. ఆ డబ్బాలో వేయించుకుంటారు. దేవాలయానికి భక్తులు ఉదయం సాయంత్రం వస్తారు. నూకలు- డబ్బులు- ప్రసాదాలు- ఏవో వాళ్ళ డబ్బాలలో పడుతూనే ఉంటాయి.

అబ్బిగాడు ఒంటిమీద మాసికలు వేసిన నిక్కరూ బుజాలదగ్గర చినిగిన బుష్షర్టూ ఉన్నాయి. ఒంగి మోకాలిమీద చెయ్యిపెట్టుకుని గుడ్లుతిప్పుతూ నడుస్తాడు. బిచ్చగాళ్ళతోకుంటుతూ గుడికివెళ్ళి, తనమెట్టుమీద కూర్చుంటాడు. తనకు దొరికిన దాంట్లో తినగలిగినవి అక్కడే తిని, మిగిలినవి అవ్వకిస్తాడు. వార్డుబాయ్ నవ్వుతూ బాగా మాట్లాడినప్పుడు తన సంగతంతా చెబుతూ ఉంటాడు. ఈ సంగతి అక్కడివాళ్ళకందరికి మూడోనాటికల్లా తెలిసిపోయింది.

పెద్దడాక్టరు అబ్బిగాడిని చూడటానికి వస్తాడని తెలియగానే, వార్డుడాక్టరు ఎదురుగా వెళ్ళి అబ్బిగాడిని గురించిన వివరాలన్నీ చెప్పాడు.

'వీడికి కాలుకూడా సరిగా లేదని డ్రైవరు చెప్పాడు. కాలు చూశారా ?' అంటూ అబ్బిగాడి మంచం దగ్గరికొచ్చి 'నిలబడి కాలుచూపించు' అన్నాడు.

అబ్బిగాడు ఎడమకాలిని పూర్తిగా చాపలేకపోయాడు. మోకాలికింది భాగం వంకరగా ఉంది. పాదం మడమ దగ్గరనుంచి మెలిక తిరిగింది.

'కాలికి ఎక్సురే తీయించి నాకు రిపోర్టు పంపండి' పెద్దడాక్టరయిన సుధీర్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. 'ఈ బిచ్చగాడెవరో గాని పెద్ద డాక్టరుగారి కంటబడ్డ అదృష్టవంతుడు' వార్డు డాక్టరు గొణుక్కుంటూ ఎక్సురే తీయించి రిపోర్టు పంపించాడు.

అబ్బిగాడికి మడమ దగ్గర ఫ్రాక్చరయి వంకరగా అతుక్కుంది. మోకాలి కింద ఎముకకూడా జాయింటు నుంచి బయటికి వచ్చి లావుగా కాయకాసినట్లుగా ఉంది.

డాక్టరు సుధీర్ రిపోర్టుచూసి 'ఆర్థోపిడిక్ సర్జనుకు రిపోర్టు చూపించి ఆపరేషన్‌కి ఏర్పాటు చేయించండి'. ఇంటినుంచి టెలిఫోను చేస్తూ సర్జను రాగానే తనకు తెలపమని చెప్పాడు.

అనుకోవటం తడవుగా ఆ మరునాడే అబ్బిగాడి కాలికి ఆపరేషన్ జరిగింది. సుధీర్ ఇంటికి వెళ్ళుతూ 'వీడికి స్పృహ వచ్చిన తరువాత నాకు ఫోను చెయ్యండి' అని 'వీడిని జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి చూడండి' థియేటరు నర్సుకు ఆజ్ఞాపించి వెళ్ళాడు.

అబ్బిగాడు మత్తులో ఉన్నాడు. మధ్య మధ్య మూలుగుతూ ఉన్నాడు. వాడికి స్పృహ వచ్చేసరికి గంట పట్టింది.

'ఎట్లా ఉంది కాలు ? బాగా నొప్పిగా ఉందా ?' అక్కడే కుర్చీలో కూర్చున్న సర్జను అడిగాడు. అబ్బిగాడిని గమనిస్తూ ఎప్పుడు స్పృహలోకి వస్తాడా అని చూస్తున్నాడు.

"నొప్పి బాబయ్యా నాకాలు ఇరిచేసినోరేటి బాబయ్యా ?" ఏడ్చాడు.

'విరిచెయ్యలేదురా. నీవు కుంటుతున్నావు కదా ? నీవు బాగా నడవాలని ఆపరేషన్ చేశాను. నొప్పి తగ్గిన తరువాత వాకర్‌తో మెల్లగా నడవటం నేర్చుకో. తరువాత పరుగెత్త గలుగుతావు. పరుగెత్తే ఆటలు ఆడుకోవచ్చు. ఈ మాత్ర

లేసుకో. నొప్పి తగ్గిపోతుంది. నిద్రకూడా వస్తుంది. నేను రోజూ వచ్చి చూస్తాను. నీవు రేపటికి నవ్వుతూ హుషారుగా నాకు కనబడాలి. ఏం?" బుజం తట్టి చేత్తో తలనిమిరి వాడిని నవ్వించి వెళ్లాడు సర్జను.

మరి కాసేపటికి నిద్రలో జారుకున్నాడు 'అబ్బిగాడు.

డాక్టరు సుధీర్ వాడిమీద చూపిస్తున్న శ్రద్ధకు వార్డు డాక్టరు సర్జనుకూడా వచ్చి చూస్తున్నారు. సర్జికల్ వార్డు స్టాఫంతా అబ్బిగాడి పనే ముందుచేస్తూ, పలకరిస్తూ గౌరవంగా చూస్తున్నారు.

అబ్బిగాడి ఒంటిరంగు మట్టికొట్టుకుపోయినట్టుగా ఉండేది. రేగిన రాగి వెంట్రుకలూ చినిగిన బట్టలూ, లోతుకు పోయిన కళ్లూ, పీక్కుపోయిన ముఖమూ, కుంటికాలి నడకా వాడేం చేస్తూ ఉంటాడో చూడగానే తెలిసిపోతుంది. వాడికి ఆపరేషన్ అయిన తరువాత-ప్రతిరోజూ స్పంజిబాత్ ఇస్తున్నందువల్ల ఒంటికి చాయ వచ్చింది. పాలు గుడ్లు పండ్లు వంటి పుష్టికరమైన ఆహారం తీసుకుంటున్నందువల్ల బుగ్గలు నునుపుతేలాయి. తల వెంట్రుకల ఎరుపుదనం తగ్గుతున్నది. వార్డు డాక్టరు వార్డుబాయ్ పెద్ద సిష్టరుల భయంవల్ల గుడ్లు తిప్పటం తగ్గింది. లోతుకు పోయిన కళ్ళతో దైన్యంగా చూసే చూపులలో కాంతులు కనబడుతున్నాయి.

ఆ రోజు పెద్ద డాక్టరు తనపని అయిన తరువాత అబ్బిగాడిని చూడటానికి వచ్చేసరికి పక్కకు తిరిగి పడుకుని నిద్రపోతున్నాడు. అతడి చెంప–ముక్కు–దానికింద ముడుచుకున్న ఎర్రటి పెదవులు- చిన్ననోరు- కణతమీద పావలా కాసంత పుట్టుమచ్చ- వాడిని చూడగానే ఆయనకు చేత్తో నిమరాలనిపించింది. ఐదు నిమిషాల సేపు కన్నార్పకుండా చూసిన ఆయనకు కడుపులోనుంచి ఆవేశం లాంటిది ఉబికి ఉబికి పైకి తన్నుకు వచ్చినట్లయింది.

చేత్తో కళ్ళు మూసుకుని మంచం దగ్గరగా కుర్చీలాక్కొని కూర్చున్నాడు.

అబ్బిగాడు లేస్తే 'ఎట్లా ఉందిరానీకు?' అని అడగాలని, వాడు మాట్లాడుతుంటే వినాలని.

కాని వాడిని లేపబుద్ధి పుట్టలేదు.

కప్పిఉన్న దుప్పటినే తీసి దులిపి మళ్ళీ కప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంటికి వెళ్ళి భోజనంచేసి పడుకుందామని మంచంమ్మీద మేనువాల్చాడు.

అబ్బిగాడి ముఖం- కణత మీద ఎఱ్ఱటి పుట్టుమచ్చ ఆయన కళ్లముందర బొమ్మకట్టినట్లయింది.

దీర్ఘాలోచనలో పక్కకు తిరిగి పడుకున్నాడు.

అబ్బిగాడి ముఖం- ఆ నోరు ఆ నవ్వు ఆయనను కలవరపెట్టేస్తున్నాయి.

రాత్రిళ్ళు కలల్లో వాడు,

పగలు కళ్ళముందరవాడు,

కన్నుమూసినా తెరిచినా వాడు,

ఏమిటీబాధ ?

లేచి వేడివేడి టీ తాగి కిందికి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

అతడికి ఎంత సంపాదించినా మనసుకు సంతోషము సుఖశాంతుల్లేవు. అనురాగంతో మనసులో మనసు కలిపిన భార్య ఉన్నది. కాని-ఇప్పుడామె అత డిని గుర్తుపట్టనట్లె వట్టి చూపులు చూస్తుంది. ఒకోరోజు భోజనమే చెయ్యదు. ఎక్కడ కూర్చుంటే అక్కడే కూర్చుండిపోతుంది. ఎక్కడో ఉంటాయి ఆమె ఆలోచనలు. పిలిస్తే ఎంతసేపటికో పలుకుతుంది. అడిగిన ప్రశ్నకు ఈ లోకం లోకి అప్పుడే వచ్చినట్టుగా జవాబు చెబుతుంది-పొడిపొడి మాటలతో.

గదిలో ఆమె చదివిన పుస్తకాలు- ఆమె తీర్చిదిద్దిన చిత్తరువులు- ఆమె సవరించిన వీణతీగెలు దుమ్ముకొట్టుకు పోతున్నాయి. ఎప్పుడూ ఆ గదిలోనే పగ లంతా గడిపిన ఆమె ఇప్పుడాగది చాయలకే పోదు. ఎప్పుడు గలగల్లాడుతూ మాట్లాడుతూ అందరినీ నవ్విస్తూ- తాను నవ్వుతూ ఉండే ఆమె మనసారా నవ్వ టమే మానేసింది. కాదుకాదు-మరచిపోయింది.

డాక్టర్ సుధీర్ మాత్రం ? ఎనిమిది సంవత్సరాల నుంచీ మానసికంగా చిత్రవధ అనుభవిస్తున్నాడు. టెన్నిస్ ఆట అంటే అతడికి ప్రాణం. ఇప్పుడామాట వింటేనే కిందటి జన్మలోదామాట అనుకుంటాడు.

ఇప్పుడాయిద్దరూ రాగరంజితమైన హృదయాలు గల దంపతులు కారు. నిర్లిప్తులు.

డ్రైవరు వచ్చినట్టుగా నౌకరు వచ్చి చెప్పాడు.

సుధీర్ అతడిని పిలిచి 'మనం హాస్పిటల్లో చేర్పించిన పిల్లవాడు ఎక్కడో గుడిసెల్లో ఉంటాడని వార్డుబాయ్‌కి చెప్పాడట. వాడికో అవ్వ ఉందట నీవు అక్కడికి వెళ్ళి ఆ అవ్వను మనింటికి రేపు తీసుకురా. ఆమెను భయపెట్టకుండా మంచి మాటలు చెప్పి తీసుకురా' డ్రైవరును పంపించాడు.

ఆ రాత్రి సుధీర్‌కి నిద్రపట్టలేదు. గదిలో ఇటూ అటూ తిరుగుతూ కొంత సేపు గడిపాడు. పదకొండు గంటలవేళ టీ.వీ లో వచ్చిన డిటెక్టివ్ సినిమా చూశాడు. ఆ తరువాత గడియారంకొట్టిన ప్రతిగంట విన్నాడు.

తెల్లవారగానే స్నానంచేసి కప్పుకాఫీతాగి లాన్‌లో సిమెంట్ బెంచీ మీద కూర్చుని పత్రిక చేతబట్టాడు. కాని అతడి మనసు డ్రైవరు రాకకోసం ఎదురు చూస్తోంది.

ఎనిమిది గంటలవేళ డ్రైవరు అబ్బిగాడి అవ్వను తీసుకుని వచ్చాడు. చింపిరి జుట్టుతో మురికి ఓడుతున్న చీరచెంగులు పైకి దోపుకుని 'దణ్ణాలయ్యా' అంటూ చేతులు జోడించింది ఎదురుగా నిలబడి.

డాక్టరు పత్రిక పక్కకుపెట్టి తలెత్తిచూశాడు.

'అయ్యా మా అబ్బిగాడు........'

'అబ్బిగాడు కారుకు అడ్డంవచ్చి కిందపడ్డాడు. కాళ్ళకు దెబ్బలు తగి లాయి. ఆస్పత్రిలో మందులేసి కట్టుకడుతున్నారు. రెండు మూడు రోజుల్లో ఇంటికి వస్తాడు. వాడు నీ కొడుకా ?'

దేహం ఒడిలిపోయిన అవ్వ కళ్ళు చిట్లించి చూస్తూ 'ఏందయ్యా' అన్నది భయపడుతూ.

అవ్వకు వినబడదని గ్రహించి 'అబ్బిగాడు నీకేమవుతాడు ? గట్టిగా అరిచాడు.

'అబ్బిగాడు నన్ను అవ్వాఅని పిలుస్తడు, నాకు దిక్కులేదు. అడే ఇంత అడుక్కొచ్చి పెడితే తింటూ ఉండా. గింజలు తెచ్చిస్తే గంజి కాచుకుని తాగుతం. ఆడు కండ్లబడి వదినాళ్లాయె, పక్క గుడిసెలోళ్ళు ఇంత కాచి పోస్తుండారు'

'అసలు అబ్బిగాడెవరు ?' డ్రైవరు గట్టిగా ఆమె చెవిలో నోరు పెట్టి అరిచాడు.

'అణ్ణి సాకుతుండా అయ్యా'

'వాడికి తల్లిదండ్రీలేరా !'

'లేరయ్యా'

"మరెక్కడి నుంచి తీసుకొచ్చి సాకుతున్నావు ? చెప్పు ? డ్రైవరు బెదిరించాడు.

అవ్వకు పోలీసుల భయమెక్కువ. పోలీసులకు పట్టిస్తాడేమోనని గజ గజ ఒణుకుతూ-ఏడుపు గొంతుతో-'అప్పుడు ఆ వంతెనకాడ రైలుడబ్బాలు దొర్లిపోయినప్పుడు మా గుడిసెలోళ్ళందరూ పరుగెత్తి దొరికినవన్ని తెచ్చుకున్నరు. ఈ పిల్లడు కట్టకింద దుబ్బల్లో పడి ఏడుస్తాఉంటే నేను చంకనేసుకున్న. జనం-పోలీసులు ఆడికొచ్చి అందర్ని యెళ్ళగొట్టినారయ్యా లాటీలతో బెదరగొట్టి. అప్పటి నుండి ఈణ్ణి సాకుతున్నానయ్యా. కొంచెం పెద్దగయినాక-తోటివాళ్ళన్నరు గందా-'సాకు, సాకితే నీకు ముందు గంజినీళ్ళు పోస్తడు'' ఇంకొకడొచ్చి 'అవ్వా ఈడి కాళ్ళిరుద్దునా—కళ్ళుపొడుద్దునా' అన్నడు. అణ్ణి ఏంచెయ్యకండిరా అని అరిచినా. మొత్తుకున్నా, 'కాళ్ళిరవక-కళ్ళుపొడవకపోతే ఎన్నాళ్ళిట్ల సాకుతవు ? కళ్ళుపొడిస్తే గుడ్డివాణ్ణయ్యా అంటూ అడుక్కొస్తడు' అని చుట్టూ మూగినరు. 'ఆడికళ్ళు సుక్కలల్లే ఉన్నయి. ఆడు ముత్తెంలాగున్నడు. ఆడిజోలికి రామాకండి అని' అరుస్తాఉండానయ్యా ఇంతలో ఒకడొచ్చి అబ్బిగాడి కాలువడితిప్పేసిండు. అబ్బిగాడు ఏడ్చుకుంటూ పాకుతూ తిరిగేవోడు. నాలుగేళ్ళాయె. అందరితోపాటు ఆగుడికాడికిపోయి ఇన్ని డబ్బులో, గింజలో పండ్లోతెస్తే ఇద్దరం తింటున్నాం దొర. నేను కాగితాలు ఏరుకొస్తాదొర. అవన్నీ సంచిలో ఏసుకుని మా గుడిసెలో ఉన్నవాడు అమ్మకొచ్చి కొన్ని పైసలిస్తడు, అబ్బిగాడు కండ్లపడక ఎన్నాళ్ళాయెనోదొర. ఏడుపు మొదలుపెట్టింది.

'అబ్బిగాడు నీ కొడుకు కాదు- మనవడుకాదు. నీవెందుకేడస్తవ్' డ్రైవరన్నాడు.

'ఆడు లేకపోతే తిండేదయ్యా. ఎవరు పెడతారు ?'

'నీ కడుపుకు తిండి కావాలి. అదే కదా నీకు కావలసింది ? తిండి ఎవరయినా పెడితే అబ్బిగాడు లేకపోయినా సరేనా ?' ఎర్రబడిన కళ్ళతో అడిగాడు సుధీర్. అబ్బిగాడి సంగతంతా విన్న తరువాత అతడి కడుపు మసిలిపోయింది. బిచ్చమెత్తటానికి వాళ్ళు అవలంబించే మార్గాలు ఇవన్న మాట !

'ఆడెక్కడికి పోతడయ్యా నన్నొదిలిపెట్టి ? ఇన్నాళ్ళనుండీ సాకుతున్న గదయ్యా'

'ఎక్కడికీ పోడు. కాని - నీవు కష్టపడి సాకినందుకు డబ్బులిస్తే వాడిని వదిలిపెడతావా ?'

'ఆణ్ణి సూడాలనిపిస్తది గదయ్యా ?'

"వాడిని చూసి ఏం చేస్తావు ? అడుక్కొని రమ్మని పంపిస్తావు. వాడు ఇంకెక్కడయినా ఉంటే చదువు చెప్పించి గొప్పవాణ్ణి చేస్తారు. నీవు చదువు చెప్పించలేవు కదా ? అందుకే డబ్బిస్తారు. తీసుకెళ్ళి బతుకు హాయిగా, ఎప్పుడయినా వచ్చిచూడు వాడిని. ఇంకేమయినా కావాలంటే అడుగు. నీ దగ్గరుంటే మాత్రం పోలీసులొస్తారు. నిన్ను కొట్టోతోస్తారు" డ్రైవరు ముందుకొచ్చాడు.

"పోలీసులొద్దు బాబయ్యా. కొట్టి చంపుతరు" అన్నది భయపడుతూ.

డ్రైవరు చేతికి ఐదువందల రూపాయలిచ్చి సుధీర్ లోపలికి వెళ్ళాడు.

సుమిత్ర బల్లముందర కుర్చీలో కూర్చుని, ఒక గ్లాసులోనుంచి మరొక గ్లాసులోకి కాఫీ ఆరపోస్తున్నది.

రెండు నిమిషాలు చూసి, "గ్లాసెడు కాఫీని అరగ్లాసెడు చేశావు. చప్పగా చల్లారింది. ఇంకతాగు" అంటూ గ్లాసునామె చేతికిచ్చి నోటివరకూ తీసుకెళ్ళాడు.

ఇష్టంలేనట్టు ముఖం పెట్టి తాగింది సుమిత్ర

"గుడ్, కాఫీ తాగావు. స్నానంచేసి మంచి చీరకట్టుకురా"

'ఎందుకు ?'

'మనం కార్లో అట్లా బయటికి వెళ్ళివద్దాం. ఈ ఊరి హాస్పిటల్ చాలా పెద్దది. అందంగా ఉంటుంది నీవు ఎప్పుడూ అటువంటిది చూసి ఉండవు'.

''ఇది పెద్దఊరు. ఊరికి తగ్గట్టు పెద్దదయి ఉంటుంది. అందంగా ఉండటంలో ఆశ్చర్యమేముంది ?''

'నీ మాటలో నిజం లేకపోలేదు. అసలు సంగతి నేనివాళ హాస్పిటల్లో ఒక ఆపరేషన్ చెయ్యాలి. నేను ఆపరేషన్ చేసి చాలారోజులయింది. నీవు నాతో కూడా వచ్చి నాగదిలో కూర్చుంటే నాకు ఎంతో ధైర్యంగా ఉంటుంది.'

ఆమె కళ్ళెత్తి అతడి ముఖంలోకి చూసింది. ఆ చూపులో ''నాకు హాస్పిటలంటే భయమని మీకు తెలియదూ" అన్న భావం ప్రశ్నార్థకంగా ఉంది.

'ఇవాళ నాకసలే భయంగా ఉంది. చేతులు ఒణుకుతున్నాయి. ఆపరేషన్ సక్సెస్ కాకపోతే ఆ తల్లిదండ్రులు ఏడుస్తారు.'

'ఏడవనియ్యండి. లోకంలో ఎందరు ఏడవటం లేదు ?'

"ఏడుస్తున్నారు నిజమే. వాళ్ళేడుస్తున్నారని వీళ్ళని కూడా ఏడిపిద్దామా చెప్పు ? ఆపరేషన్ సక్సెసయితె ''నను పాలింప నడిచి వచ్చితివా....' అంటూ కీర్తన పాడుకుంటారు నిన్ను చూసి. నిజం !''

పాలిపోయిన ఆమె ముఖంలోకి రక్తం పొంగుకుంటూ వచ్చింది. ముఖం ప్రపుల్లమయింది. ఆమె ఎటువంటి మానసిక వేదనలో ఉన్నా ఆ కీర్తన పేరెత్తితే చాలు తన్మయురాలవుతుంది.

దిగ్గున లేచి స్నానాల గదిలోకి వెళ్ళింది.

''ఇంతకాలం నుంచి తన కెందుకా ఉపాయంతోచలేదు ? మెదడు మొద్దుబారిపోయిందా ?'' అనుకుంటూ సుధీర్ పైకి వెళ్ళిడ్రెస్ చేసుకుని కిందికిదిగి వచ్చేసరికి సుమిత్ర సిద్ధంగా ఉంది.

'పదండి'

కారులో తన పక్కన ఆమె కూర్చోవటం నిజమే కదా అని పదే పదే ఆమెను ఉండ చూసు కుంటూ కారు నడిపాడు సుధీర్.

హాస్పిటల్లో ఆమెను తన గదిలో కూర్చోబెట్టి "ఈ పత్రిక చూస్తూ ఉండు" అని గంటన్నరకు తిరిగి వచ్చాడు.

"ఆపరేషన్ అయిందా ? సక్సెస్‌ఫుల్ ?"

'నీ దయవల్ల బాగా జరిగింది. పేషంటుకు ఇంకా బాగా' స్పృహ రాలేదు. అసిస్టెంటు దగ్గరున్నాడు. ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు ఒకసారి చూడాలి' అంటూ ఫ్లాస్కులో ఉన్న కాఫీని రెండు కప్పులలో పోశాడు. ఒకటి ఆమె కిచ్చి తానొకటి తీసుకున్నాడు.

వేడివేడి కాఫీ తాగి ఇద్దరూ ఫేను కిందకూర్చున్నారు విశ్రాంతిగా.

ఏమనుకున్నాడో సుధీర్ దిగ్గున లేచి; "పిల్లల వార్డునుంచి టెలిఫోను వచ్చింది-ఒకసారి వచ్చి చూడమని. 'నీవు కూడా రా. తొందరగా వచ్చేద్దాం. నేను ఆపరేషన్ చేసిన పేషంటును చూడాలి" అన్నాడు.

తల ఊపుతూ లేచింది సుమిత్ర. పిల్లల వార్డులోకి వెళ్ళినప్పుడు-హలో హలో అంటూ అందరినీ పలకరిస్తూ అబ్బిగాడి మంచం దగ్గరికొచ్చి "అబ్బిగా ! ఎట్లా ఉంది కాలు ? నొప్పి తగ్గిందా ? నిన్ను చూస్తానంటే ఈ డాక్టరమ్మను తీసుకొచ్చాను దణ్ణం పెట్టు'' అన్నాడు.

నవ్వు తెచ్చుకుని ''దణ్ణాలు డాక్టరమ్మా'' అన్నాడు చేతులు జోడించి పళ్ళు కనబడేటట్లుగా నవ్వాడు.

ఆమె వట్టిచూపులతో అందరినీ చూసినట్టుగా వాడిని కూడా చూసింది. సుధీర్ ఆమెను క్రీగంట కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు.

తనను ఆమె హలో అని పలకరించలేదని చిన్నబుచ్చుకున్నాడు అబ్బిగాడు.

ఇంటికి వచ్చిన తరువాత ఆమె ఉత్సాహంతో మాట్లాడుతుందని ఆశించాడు సుధీర్.

కాని ఆమె మామూలు సుమిత్రగా మారిపోయింది ఇంటికి రాగానే.

అతడి సంతోషం ముచ్చటగా మూడు గంటలలో ముగిసి పోయింది.

ఆ రాత్రి సుమిత్ర భోజనం చెయ్యలేదు.

''పోనీ పాలైనా తాగు'' బతిమిలాడాడు సుధీర్.

''పిల్లల వార్డుకి నన్నెందుకు తీసుకెళ్లారు ?'' అంటూ ఆమె పక్కకు తిరిగి పడుకుంది.

'ఏం జరిగింది ?'

''అబ్బా ! నన్నట్లా అడగకండి. నాకు పిచ్చెక్కినట్టుగా ఉంది.''

ఆరేళ్ళక్రితం రైలుప్రమాదంలో తనుపోగొట్టుకున్న మూడేళ్ళ నందూ కళ్ళలో మెదిలాడు. వాడి కళ్ళుచూసి ఆమెఅన్నగారు 'ఆకర్ణాంత నయనాలు విశాలనేత్రాలు - కలువరేకుల్లాంటి కన్నులు' అంటువర్ణించేవాడు. కణత మీద ఎర్రటి పుట్టు మచ్చ - అదీ కుడివైపున ఉంటే చాలా అదృష్టవంతుడమ్మా అనే వాడు." వాడేం అదృష్టవంతుడు? రైలు ప్రమాదంలో రైలు పెట్టెలో నుంచి తమ పిల్లవాడితో బయట పడటమే కష్టమైంది. తను అన్నగారికోసం చూస్తుండగా ఆ జనం తోపిడిలో తనోమూలకు పడిపోయింది. పిల్లవాడెటు పడ్డాడో ? ఒకటే జనసందడి - పరుగులు ఏడుపులు - ఎప్పటికో తను అన్నగారిని కలుసుకో గలిగింది. ఆయన కిందపడి ఉన్నాడు. ఆయనను లేపి 'అన్నయ్యా, నందూ నందూ' అంటూ ఏడవనారంభించింది. ఇద్దరూ వెతికి వెతికి వేసారిపోయారు.

సాయంత్రమయింది. అతడామెకు నచ్చచెప్పి టాక్సీలో తల్లిదగ్గరకి తీసుకువెళ్ళాడు.

"అమ్మా లేవలేని దానవు. ఏడవకు, అన్నయ్య వెళ్ళి వెతికి కనబడకపోతే పోలీసు రిపోర్టు ఇస్తాడు. నందూ కనబడతాడులే'' సర్దిచెప్పి ఊరడించింది తల్లి. ఆ మరునాడే సుమిత్రకు హాస్పిటల్లో పురుడొచ్చింది. నందూలాంటి పిల్లవాడు పుట్టాడు. వాడిని చూసుకుంటూ సంతోషంగా ఉంటుందని అన్నగారు రైలుపడిన చోటికి వెళ్ళి పిల్లవాడిని గురించి అందరినీ అడిగాడు. అధికారులెవరూ చెప్పలేక పోయారు.

అతడు తిరిగి వచ్చేటప్పటికి రెండు రోజులు పట్టింది. నందూని మర పించిన పిల్లవాడు కన్నుమూశాడు.

సుధీర్ వచ్చి ఓదార్చినా లాభంలేకపోయింది.

ఆమెకు ఏదీ సంతోషాన్ని కలిగించలేకపోతున్నది.

సుధీర్ తనంటే ప్రాణమిస్తాడు. కాని - తన కడుపులో చిచ్చురేగుతూ ఉంటే ఆమెకిలోకంలో ఏమీలేనట్టుగానే ఉంది. సుధీర్ చిన్నబోయిన ముఖంతో ఆమెకళ్ళలోకి చూస్తాడు. ఆచూపులు ఆమెను ఏమాత్రం కదిలించలేకుండా ఉన్నాయి.

ఏమిటీ జీవితం ?

ఇంతటి దురదృష్టం ఎవరికైనా ఉంటుందా ?

కన్నీళ్ళు కారిపోతున్నాయి. తలగడా తడిసిపోతున్నది.

సుధీర్ ఆ మరునాడు కూడా హాస్పిటల్‌కివెళ్తూ 'నీవు కూడా నాతో రాకూడదూ ? నాకుకొంచెం ధైర్యంగా ఉంటుంది ?' అంటూ అర్థించినట్టుగా ఆమె కెదురుగా వచ్చి కూర్చున్నాడు.

ఆక్షణంలో అతడి ముఖంచూసిన ఆమెకు గుండె చలించినట్లయింది. అతడిమీద ఎక్కడలేని జాలి కలిగింది. పాపం అతడు ఏం సుఖపడుతున్నాడని: ఆప్యాయమైన పలకరింపుకోసం అలమటించిపోతున్నాడు. జీవితంలో అతడికేం మిగిలిందని ? ఇట్లు కొన్నాళ్ళుంటే పిచ్చివాడయి పోతాడు. ఇద్దరూ ఒకరినొకరు ఓదార్చుకోవాలి. అతడికి తను తన కతడు.

చటుక్కున లేచి, చీరె మార్చుకుని, ఇంటికి తాళం వేసి బయలుదేరింది.

హాస్పిటల్‌లో అతడు అన్ని వార్డులూ ఒకసారి చూసి రావటానికి బయలు దేరాడు.

అతడట్లా వెళ్ళగానే ఆమె పిల్లల వార్డుకేసి తను తెచ్చిన బిస్కెట్లతో బయలుదేరింది. అందరినీ హలో హలో అంటూ పలకరించి బిస్కెట్లుఇచ్చి, అబ్బిగాడి మంచం దగ్గరికొచ్చి నిలబడి పోయింది.

సుధీర్ ఆమెను వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు.

"నీ విక్కడున్నావా ? అమ్మయ్య. ఎన్ని వార్డులు'' తిరిగానో నీ కోసం ?" అంటూ 'హలో అబ్బిగా. ఏమయినా తిన్నావా ?' అని అడిగాడు మంచమ్మీద కూర్చుని.

తిననట్టుగా తల అడ్డంగా తిప్పాడు.

'ఎందుకు తినవు ?'

"అయ్యా నాకిక్కడ బాగాలేదు. నేను అవ్వదగ్గరికి పోతా''.

'ఇంకా బాగా నడకరాలేదు. ఇప్పుడే ఇంటికి పోతే మళ్ళీ కుంటివాడివయి పోతావు. ఇక్కడ ఉంటే వార్డ్‌బాయ్ వాకర్‌తో జాగ్రత్తగా నడవటం అలవాటు చేస్తాడు. నడక బాగా వస్తే స్కూలుకు వెళ్ళి చదువుకోవచ్చు. రైళ్ళు కార్లు కీయిస్తేనడిచే బొమ్మలు కొనుక్కొని ఆడుకోవచ్చు.' అన్నాడు అబ్బిగాడు సంతోషిస్తాడని.

''నాకు అవ్వ కావాలి. నడిస్తే బిచ్చమెవరు యేస్తారయ్యా"

'అవ్వంటే వాడికెంత ప్రేమో ? అనుబంధం ఉంటే అట్లా అనిపిస్తుంది కాబోలు. కన్నప్పటికీ అనుబంధం లేకపోతే....' ఇంక ఆలోచించలేకపోయాడు డాక్టరు. అతడి కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి'

''అబ్బిగా తొందర పడకు. అవ్వకు ఐదువందలు ఇచ్చాను. సుఖంగా ఉందట. డ్రైవరు వచ్చాడు.''

'నేను అవ్వను చూడాలి' ఏడుపు ముఖంపెట్టాడు.

"అవ్వను ఇక్కడికే పిలిపిస్తాను. ఈ డాక్టరమ్మ బిస్కెట్లు తెచ్చింది, తీసుకుతిను.''

అబ్బిగాడు ఆమె ఇచ్చిన పాకెట్ తీసుకుని దగ్గర పెట్టుకున్నాడు.

వాడు సంతోషంతో అందరిలా తింటుంటే చూడాలని ఆమె ఆశపడ్డది. ఆమె అబ్బిగాడి వంక ఒకసారి చూచి ఆగిపోయింది. వాడిని అణువణువూ పరిశీలనగా చూసి వణికి పోయింది. సుధీర్ చెప్పిన పుట్టుమచ్చ - అవిశాల నయనాలు - ఆచిన్ననోరు....చూసి నందూ అంటూ చేతులుచాపి వాడిని గుండెకు హత్తుకోవాలనిపించింది. తన నందూ ఇక్కడున్నాడా ? ఈ హాస్పిటల్లో ? ఆమెకు కాళ్ళకింద భూమి కదిలిపోతున్నట్లనిపించింది. కడుపులో పేగులు కదిలి పోతున్నాయి.

వార్డులో ఉన్నవాళ్ళందరూ అబ్బిగాడిని చూసి అసూయ పడుతున్నారు - డాక్టరమ్మ అబ్బిగాడి మంచం దగ్గర అంతసేపు ఉండటమేమిటని.

అబ్బిగాడికి కనబడితే అవ్వకావాలంటున్నాడని వాడు నిద్రపోతున్న సమయంలో సుధీర్ సుమిత్రతో కూడా వచ్చి చూసిపోతున్నాడు.

ఈ ఇరవై రోజులలో సుధీర్ ఇంట్లో ఎన్నో మార్పులు జరిగాయి. అబ్బిగాడికోగదీ, మంచం పరుపూ బట్టలబీరువా అమర్చబడ్డాయి. ఆ గది పక్కనే ఉన్న వరండాలో సైకిలు, రైలు, మోటారు కార్లు, రోబర్టు, బొమ్మల పుస్తకాలు- ఇంకా ఆ ఈడు పిల్లలకు పనికొచ్చే వస్తు సామగ్రికొని పెట్టింది సుమిత్ర.

ఒక నర్సరీ స్కూల్లో సీటుకు ఏర్పాటు చేశాడు సుధీర్.

సరిగ్గా మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలవేళ సుధీర్ అబ్బిగాడితో కారు దిగాడు.

అబ్బిగాడు వాకర్‌తో మెల్లగా నడుస్తూ ఇల్లంతా తిరిగి "అయ్యగారూ అవ్వ వచ్చిందన్నారు ఎక్కడుందీ?'' గోడ కానుకొని నిలబడి అడిగాడు.

'బట్టలు తెచ్చుకుంటానని వెళ్ళింది. వస్తుంది'

సుమిత్ర స్వయంగా వాడికి సాండల్ వుడ్ సబ్బుతో స్నానం చేయించి కొత్తబట్టలు తొడిగి తలదువ్వింది. సెంటువాసన వచ్చే పౌడరు వేసింది. కాళ్లకు చిన్న రబ్బరు చెప్పులు తొడిగింది.

అవన్నీ అబ్బిగాడికి సంతోషాన్ని కలిగించలేదు. అవ్వ అవ్వ అంటున్నాడు.

భోజనాల దగ్గర కబుర్లలో పెట్టి అబ్బిగాడి చేత తినిపించారు ఇద్దరూ చెరొక పక్కచేరి. భోజనంకాగానే అబ్బిగాడిని గదిలోకి తీసుకెళ్ళి కథలూ కబుర్లూ చెప్పి నిద్రబుచ్చింది సుమిత్ర.

నాలుగు గంటలకు నిద్రలేచిన తరువాత, కాఫీ టిఫిన్లు తీసుకుని, అందరూ లాన్‌లోకి వెళ్లాక డ్రైవరు సైకిలు మోటారు ఆటసామాన్లు తెచ్చాడు. వాటితో ఆడించటం మొదలుపెట్టాడు.

సుధీర్ లోపలికి వెళ్ళి ఫోటోలు ఆల్బంలో పెట్టి తీసికొచ్చి ''అబ్బిగా నీకి పేరు బాగాలేదు. నీకు నందగోపాల్ అని పేరుపెడితే బాగుంటుందని డాక్టరమ్మ అంటోంది. నందూ అనిపిలిస్తే పలుకుతావా?" అని అడిగాడు - కుర్చీలో వాడికి పక్కగా కూర్చుని.

''ఊహు అవ్వ ఆపేరు పిలవలేదు. దానికి అబ్బిగా అని పిలవటమే ఇష్టం" అన్నాడు మూతిముడుసుకుని.

"పోనీలే గాని-ఈ ఫోటో చూడు దీనిలో ఎవరున్నారు ? చెప్పుచూద్దాం ?'

వాడి ముఖంలో గుర్తుపట్టిన చిహ్నాలు కనుపించాయి.

'ఎవరు ? పేరుచెప్పు ?'

'అబ్బిగాడు'

"ఈ ఫోటోలు ఎవరున్నారోగుర్తుపట్టగలవా ?'

అది సుమిత్ర ఊరికి వెళ్ళేటప్పుడు తను తీసిన ఫోటో నందూని పక్కన కూర్చోబెట్టుకుంది.

కొంతసేపటికి ''డాక్టరమ్మ'' అన్నాడు.

''పక్కనున్న వాడెవరు ?''

''తెలియదయ్యా''

''బాగా చూడు అబ్బిగాడు కదూ ?''

"నేనా ? కాదయ్యా మంచి బట్టలూ కాళ్ళకు బూట్లూ దొరబాబు లాగుంటే అబ్బిగా డంటారేమయ్యా ?''

"నీవు మర్చిపోయావు. నీకు జ్ఞాపకం రావటంలేదు. బాగా చూడు. అబ్బిగాడే'' అన్నాడు డాక్టరు ఆశా భావంతో.

"ఆడు అబ్బిగాడయితే అవ్వేది ? అదెప్పుడూ నా పక్కనే ఉంటది అయ్యగారూ.''

సుధీర్ సుమిత్రలు హతాశులై ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు.

డ్రైవరు యజమానులు పడుతున్నబాధను అర్థం చేసుకున్నాడు. మొదటి నుంచీ అబ్బిగాడినీ వాళ్ళిద్దరినీ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. వాళ్ళ బాధవెనక ఉన్న కథ అర్థమవుతున్నది.

అబ్బిగాడిని సైకిలెక్కించి పక్కయింటికి తీసుకెళ్ళి ''ఈ పాపతో ఆడు

కుంటావా ? ఈ పాపకు వాళ్ళమ్మ బిస్కెట్లు తెచ్చియిస్తోంది చూడు" అంటూ అబ్బిగాడి ముఖంలోకి చూశాడు.

అబ్బిగాడి కళ్ళు ఓరగా చూశాయి, వాడి కళ్ళల్లో అవ్వ మెదిలింది.

అబ్బిగాడు హాస్పిటల్‌నుంచి వచ్చినప్పటినుంచీ సుధీర్ సుమిత్రలు అబ్బిగాడిని మధ్యకూర్చొబెట్టుకుని కాఫీ టిఫిన్ తీసుకుంటున్నారు. అబ్బిగాడితో ఆమె టాటా అనిపిస్తే గాని సుధీర్ కారు కదలటంలేదు. వాడి కిష్టంలేకపోయినా ఆమె బలవంతంగా వాడి చెయ్యి పట్టుకుని ఊపిస్తోంది.

అబ్బిగాడు దిగాలు పడి కూర్చుంటాడు. వాడిముఖంలో సంతోషం కనబడటంలేదు. సుమిత్ర ఎంత ప్రయత్నించినా లాభం కనబడటం లేదు. ఆమె మనసు కలవరపడుతున్నది.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం భోజనాలకు కూర్చున్నప్పుడు అబ్బిగాడు పళ్ళెంలో చెయ్యిపెట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

''చేత్తో తీసుకుని నోట్లోపెట్టుకో, తినిచూడు. ఆకూర ఎంతోబాగుంది. ఆమ్లెట్ తిను, పోనీ పులుసులో ములక్కాడలు తిను బాగుంటాయి'' సుమిత్ర అబ్బిగాడి చేత బలవంతంగా తినిపించింది.

"భోజనమయిన తరువాత అరటిపండు తినాలి" చేతికిస్తూ; నీవు తింటావు కదూ ?'' అంది.

'ఊహూ' లేచి చెయ్యి కడుక్కున్నాడు.

ఇంక ఆమె బలవంతంచెయ్యలేదు. ''క్రమంగా అలవాటు కావాలి'' అని సర్దుకుంది.

ఆ రోజు వాడు రైలుబండి నడపలేదు. సైకిలెక్కలేదు. బొమ్మలకుకీ ఇవ్వలేదు. రాత్రిబలవంతంగా పాలుతాగాడు. పక్కమీదపడుకున్నాడు.

అబ్బిగాడిని పలకరించకుండా ఉంటే నిద్రపోతాడని సుధీర్ సుమిత్రలనుకున్నారు. మధ్యమధ్య లేచి వాడిని చూస్తూనే ఉన్నారు. తెల్లవారుఝామున పాలుపట్టి లోపల పెట్టి బద్ధకంగా సుమిత్ర కళ్ళు మూసింది.

ఆరు గంటలకు కాఫీ కప్పులతో సుమిత్ర పైకి వచ్చేసరికి అబ్బిగాడి మంచం ఖాళీగా ఉంది.

సుమిత్ర గాబరాపడుతూ సుధీర్‌ను లేపింది. ఇద్దరూ కలిసి గదులూ బాత్‌రూములూ వెతికారు.

సుమిత్రకు ఏడుపు ముంచు కొచ్చింది

సుధీర్ ఫోటోలతో పోలీసుస్టేషన్‌కి వెళ్ళి రిపోర్టు చేశాడు. పాచి ముఖం తోనే గుడిసెలన్నీ తిరిగాడు.

అవ్వలేదు. అబ్బిగాడు కనబడలేదు.

నౌకర్లు సందులూ గొందులూ వెతుకుతున్నారు.

బిచ్చగాళ్ళు ఉండే చోట్లన్నీ గాలిస్తున్నారు.

సుమిత్ర అబ్బిగాడు విడిచిన షర్టు చేత్తో పట్టుకుని నట్టింట చతికిలబడ్డది కన్నీటితో.

సుధీర్ రైల్వే స్టేషను బస్టాండు చుట్టూ కారాపకుండా తిరుగుతున్నాడు. "ఇంతలోకే వీళ్ళెటు మాయమయ్యారూ ! అనుకుంటూ".